

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 26 oktober 2021

Datum GS-besluit : 23 november 2021

Vragen nr. 107

Vragen van **dhr. J. Dessing** en **mw. J. Vastenhouw** (Forum voor Democratie) over Boerenbedrijfsopvolging.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 26 oktober 2021 door de leden van Provinciale Staten, **dhr. J. Dessing** en **mw. J. Vastenhouw** (Forum voor Democratie), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

In de commissie was Gedeputeerde Ilse Zaal van mening dat er onvoldoende boerenzonen of -dochters zijn die het (familie-)bedrijf willen overnemen. Zij stelde dat "Wij [de provincie] geen signalen krijgen dat ons beleid ontmoedigend werkt voor boeren." De insprekers die bij deze commissie aanwezig waren hadden eerder in de commissie hun frustratie laten blijken over het ontmoedigende landbouwbeleid van de provincie en de dreigende annexatie over een deel van hun landbouwgrond

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Kan de Gedeputeerde zich herkennen in de uitspraak van de heer Bart Kemp, woordvoerder voor de belangengroep AgrActie: *"Het perspectief is slecht en dat komt vanuit de overheid. Er is opvolging genoeg wanneer het overheidsbeleid niet zo rigide zou zijn en alle toekomstperspectieven wegneemt. Denk bijvoorbeeld aan de stikstofmaatregelen, farm to fork, andere maatregelen vanuit de EU en framing door de media. Zo zakt de moed weg. Het concrete bedrijfsperspectief is door overheidsbeleid dus weg."*

Antwoord 1:

Nee, we herkennen ons niet in deze uitspraak. We herkennen de zorg van agrariërs om een opvolger te vinden, en we zetten ons daar op allerlei manieren voor in.

Zowel het rijk als de provincie Noord-Holland ondersteunen jonge landbouwers in het kader van de gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) met een aantal maatregelen.

Wij staan als provincie in nauw contact met de sector om het voor jongeren en loopbaanwisselaars aantrekkelijker te maken om in de sector aan de slag te gaan.

Vraag 2:

Zo nee, kan de Gedeputeerde vervolgens alle moties, amendementen, wetsvoorstellen of -wijzigingen presenteren die *niet zijn verworpen*, met als inhoud maatregelen die de agrarische sector verlichten en of behoeden van meer regelgeving?

Antwoord 2:

U vraagt naar besluitvorming op landelijk niveau. Daarvoor verwijzen we naar de communicatielijnen van het rijk. In onze beleidsafwegingen en regels maken wij een afweging waarbij het belang van de agrariërs en de impact op de bedrijfsvoering bij agrariërs ook wordt meegewogen. Het verlichten of behoeden van meer regelgeving is geen op zichzelf staand doel.

Vraag 3:

Kan de Gedeputeerde uitleggen dat er *geen sprake is van een ontmoedigingsbeleid*, terwijl op 2 april 2021 een bericht vanuit de Provincie Noord-Holland kwam met daarin de melding dat boeren volledig schadeloos worden gesteld bij **verkoop** of **omvorming** van hun percelen.¹ Waarbij bij verkoop het agrarisch terrein ingericht wordt als natuurgebied en bij omvorming idem dito; met andere woorden: een verlies van agrarisch grondgebruik.

Antwoord 3:

Verkoop en omvorming van bedrijven gebeurt om de toestand Natura 2000 gebieden te verbeteren en om het NNN te realiseren. Dit zijn provinciale doelen, die afgeleid zijn van Europese richtlijnen en landelijke wetten. Dit kan betekenen dat agrarische percelen worden omgevormd naar natuur. Ons beleid is erop gericht dit in zorgvuldige gebiedsprocessen tot stand te brengen.

Het tegemoet komen van boeren met financiële middelen om natuurdoelstellingen te realiseren kwalificeren wij niet als “ontmoedigingsbeleid”.

Vraag 4:

Zo nee, waarom stelt Natuurnetwerk Nederland (gefinancierd door o.a. de Provincie Noord-Holland) zich voor als taak om nóg eens 250 hectare grond in het gebied Waterland-Oost te verwerven voor 2027, terwijl ze al ruim 994 hectare hebben. Wat houden deze ontwikkelingen in voor de boeren die hun grond *niet* willen omvormen of verkopen? Zullen zij met rust gelaten worden of zullen zij, zoals AgrActie en de insprekers tijdens de commissie stellen, ontmoedigd worden?

Antwoord 4:

In Waterland-Oost wordt geen extra hectare NNN verworven en gerealiseerd. We willen de huidige hoeveelheid begrensde NNN realiseren. Zoals deze nu liggen, is dit niet logisch en robuust. Daarom kijken we naar een betere ligging. Zodat de natuur duurzaam kan worden gerealiseerd én alle inspanningen van boeren, particulieren en terreinbeherende organisaties (TBO's) nut hebben.

Het aantal hectare NNN in Noord-Holland verschuift, maar zal niet groter worden.

¹ [https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2021/April_2021/Provincie komt boeren Waterland Oost tegemoet](https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2021/April_2021/Provincie_komt_boeren_Waterland_Oost_tegemoet)
geraadpleegd op 25-10-2021

Vraag 5:

Kan de Gedeputeerde een uitspraak doen of er onderhand een regeling is gekomen voor het verhuren van latente ruimte van melkveehouders? In 2019 is bij het beantwoorden van schriftelijke vragen erkend dat er (nog) geen mogelijkheden waren tot het verhuren van latente ruimte van melkveehouders, de huidige beleidsregels lieten dit toentertijd nog niet toe.

Antwoord 5:

Door het GS-besluit over de wijziging van de Beleidsregel intern en extern salderen van 17 augustus 2021 is extern salderen voor melkveehouders in Noord-Holland toegestaan. Verleasen van stikstofruimte is in onze provincie op dit moment niet mogelijk, ongeacht welke sector.

Vraag 6:

Indien dit is aangepast; is er concrete data over (of wordt er bijgehouden) hoe de aanpassingen in het beleid ervoor hebben gezorgd dat er een toename of afname is geweest van agrarische ondernemers in de melkveesector?

Antwoord 6:

Wij verzamelen hierover geen gegevens.

Vraag 7:

Zo nee, waarom wordt dit niet bijgehouden? Is het niet meer dan logisch dat besluiten door Gedeputeerde Staten worden gemonitord om te kijken of het vastgestelde beleid effect heeft?

Antwoord 7:

Het doel van het provinciale stikstofbeleid is om de stikstofuitstoot te verminderen en de toestand van Natura 2000-gebieden te verbeteren. Dit wordt met de AERIUS monitor bijgehouden.

Stikstof kan invloed hebben op bedrijfsontwikkeling, maar de opvolgersproblematiek is veel breder. Daarom doen we geen monitoring specifiek voor de impact van stikstofbeleid op bedrijfsopvolging.

Vraag 8:

Aanvullend op vraag 7; geldt dit tevens voor de overige agrarische thema's, zoals beleid rondom stikstof en mest? Wordt het beleid rondom deze thema's ook getoetst of er door deze maatregelen meer of minder agrarische bedrijven zijn?

Antwoord 8:

Nee, er vindt geen toetsing plaats. U bent in het voorjaar uitgebreid in gesprek geweest met ons college over de strategie voor de aanpak van stikstofproblematiek. De kern van die aanpak is dat het om stikstofreductie en natuurversterking gaat. Voor de agrarische sector gaat – net als voor andere sectoren – op dat wij met de sector in gesprek zijn om te komen tot een evenredige bijdrage aan de reductie van stikstofdepositie, rekening houdend met de impact op die sectoren.

Vraag 9:

Mocht de Gedeputeerde zich niet kunnen vinden in bovenstaande uitspraken en vragen, waarom start zij geen enquête, onder alle geregistreerde agrarische bedrijven in de provincie Noord-Holland, met simpelweg de vraag: "Vindt u dat er sprake is van een ontmoedigingsbeleid tegen de agrarische sector vanuit de provincie of het Rijk?"

Antwoord 9:

Zoals gezegd, proberen wij de landbouwers op vele manieren bij te staan en staan met hen in nauw contact. Wij zien derhalve geen noodzaak voor een enquête.